

Informatiebijeenkomst raads- en commissieleden

Ontwikkelingen, samenhang en samenwerking Zuid-Limburg

11 februari 2025

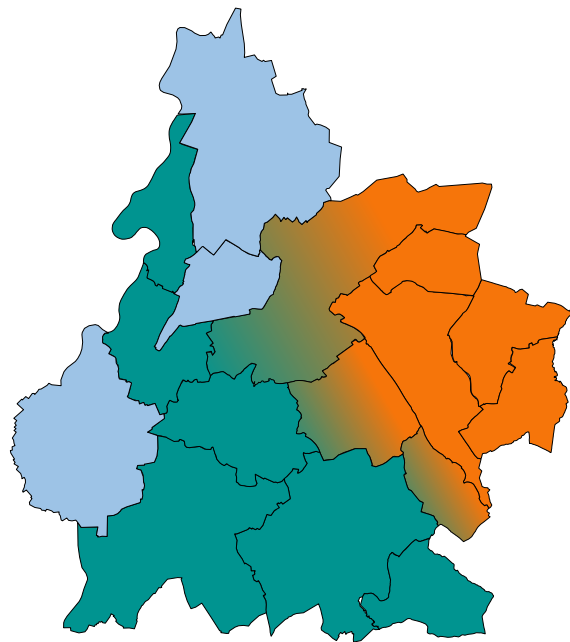
Frank Dieters en
Léon Jongen

Aanleiding voor bijeenkomst vanavond

- Beeldvormende en informatiebijeenkomst raad 25-01-2024
- Diverse ontwikkelingen op rijks- en regionaal niveau
- Vraag Raad bij bespreking kadernota medio 2024
- Bijeenkomst gemeenten Zuid-Limburg, 5 december 2024

Beekdaelen in Zuid-Limburg

- Parkstad en Middengebied
- Parkstad
- Middengebied
- Overig westelijk Z-L

Beekdaelen kiest voor Zuid-Limburg

- Beekdaelen heeft:
 - stedelijke opgaven, o.a. Schinveld, Nuth
 - landelijke opgaven, o.a. stikstof, water, klimaatadaptatie, leefbaarheid kleine kernen
- Daarom gekozen voor 360 graden oriëntatie:
 - participatie in PSL
 - participatie Middengebied

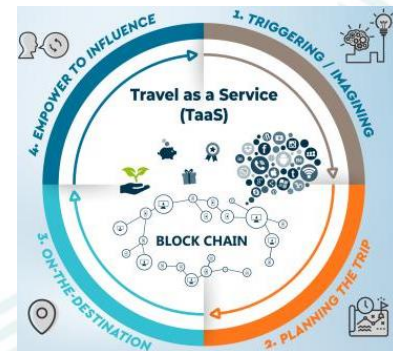

Beekdaelen kiest voor Zuid-Limburg

- PSL: bewezen succes, zeker op stedelijke opgaven
- Middengebied: gekozen voor vier programmaliijnen:
 - landbouw en landschap
 - duurzaamheid
 - vitale samenleving
 - toerisme van de toekomst

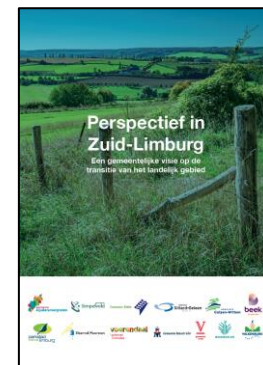
Opgaven bepalen samenwerking

- **landbouw en landschap:** m.n. water, stikstof en economische toekomst
- **duurzaamheid:** aangesloten bij stedelijke problematiek → via PSL
- **vitale samenleving:** BDN zowel stedelijke als landelijke problematiek:
o.a. positieve gezondheid, groene school, leegstaand vastgoed, voorzieningen kernen
- **toerisme van de toekomst:** green destination:
 - inmiddels opgeschaald naar niveau Z-L breed, Europese programma's (TAAS), inclusief datahub

Leidende rol Beekdaelen

- Vrijetijdseconomie
 - Burgermeester Geurts voorzitter Z-L
- Transitite landelijk gebied
 - Wethouder Janssen trekker Z-L, lid PLC

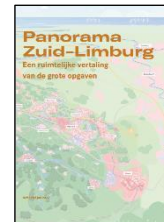

We hebben elkaar nodig

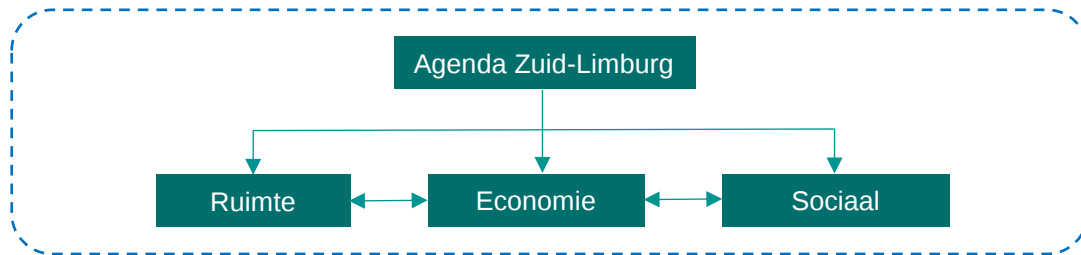
- Wederkerige afhankelijkheid steden en landelijk gebied
 - Het besef is gerezen dat Parkstad het niet alleen kan
 - Dit geldt ook voor westelijk Zuid-Limburg
-
- Ook voor het rijk is Zuid-Limburg 1 gebied is dat bijzondere aandacht behoeft
- ***NOVEX status voor Zuid-Limburg***

NOVEX → Agenda Zuid-Limburg

- In NOVEX werken Westelijk Zuid-Limburg en Parkstad samen aan de ruimtelijke inrichting van Zuid-Limburg
 - Ontwerpend onderzoek
- Het werd steeds duidelijker dat een gezamenlijk verhaal nodig is
- Agenda Zuid-Limburg opgesteld:
 - om focus aan te brengen in gezamenlijke problemen
 - tevens basis voor gesprek met het rijk

Agenda Zuid-Limburg als Leitmotiv

Kapstok

- Gezamenlijk verhaal
- Breed ingestoken
- Gericht op langjarige samenwerking

- Nieuwe, circulaire grensoverstijgende kenniseconomie
- Toekomstbestendig vijfsterrenlandschap – *als basis voor andere functies*
- Van achterstand naar voorsprong

NOVEX
Regiodeals
Elke Regio Telt

...

Met rijk afspraken maken over uitvoeringsprogramma's

Regiodeals: groeiende samenwerking

- BDN heeft geparticipeerd in zowel deal Parkstad als deal westelijk Z-L
- Regiodeal 4: beide deals gezamenlijke kop
- Regiodeal 6:
 - Agenda Zuid-Limburg leidend voor beide deals
 - zelfde 3 programmalijnen
 - eerste programmalijn (grensoverschrijdende circulaire kenniseconomie) gezamenlijk uitvoeren
- Beekdaelen wederom, samen met Maastricht en Sittard-Geleen, voorttrekkende rol gespeeld

Bezien vanuit het rijk

- Rijk bezig met gebiedsgerichte programma's:
- NOVEX: gericht op ruimtelijke vraagstukken
 - 16 Nld. proefgebieden, waaronder Zuid-Limburg
 - Ontwikkelperspectief → Regionale uitvoerings- en investeringsagenda
 - NOVI → POVI → GOVI → Omgevingsplan
- Elke Regio Telt: sociaal – maatschappelijk / economisch
 - heet inmiddels Nationaal Programma Vitale Regio's (NPVR)
 - Zuid-Limburg wordt als 1 gebied gezien

Samenwerking regio

- Parkstad is Gemeenschappelijke Regeling: loopt, situatie is helder
- Voor Westelijk Zuid-Limburg geldt dat nog niet
- Regiodeal 4: voorwaarde vanuit rijk: opzetten governancestructuur, 1 aanspreekpunt voor rijk
- Belangrijk:
 - voor samenwerking van westelijk Z-L en Parkstad
 - ook voor Parkstad om sterke partner in regio te hebben
 - om ook richting rijk als 1 regio te kunnen acteren

Samenwerking westelijk Zuid-Limburg

- Westelijk Zuid-Limburg:
 - binnenkort voorstel aan raden presenteren
 - huidig idee: oprichting stichting om samenwerking met triple helix partners vorm te geven: overheid, onderwijs, bedrijfsleven

Samenvattend

- ✓ Parkstad Limburg
- ✓ Middengebied → 'westelijk Zuid-Limburg'
- ✓ Zuid-Limburg
- ✓ Provinciaal niveau
 - Mening Beekdaelen wordt gevraagd
- ✓ Landelijk niveau
 - Mening Beekdaelen wordt gevraagd

→ ***Coalities belangrijk, wij bouwen bruggen***

Vragen?

Samenwerking rijk – regio via NOVEX

- Regionale Uitvoerings- en Investeringsagenda NOVEX Zuid-Limburg
 - Insteek: samenwerking rijk – regio is nodig:
 - Euregionale afstemming en verbinding (water, stikstof, energie)
 - Organisatie continuïteit natuurwaarden
 - Ontwikkelperspectief economie in buitengebied (natuurinclusieve landbouw, toerisme) i.r.t. groenblauwe kwaliteit
 - Financiering in combinatie met thema's als leefbaarheid

Toelichting Regiodeals

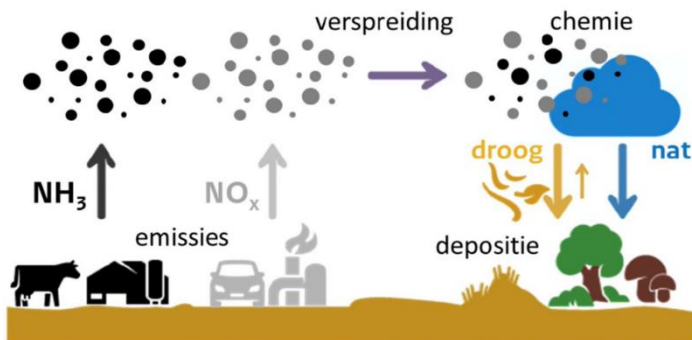
- Regiodeal Z-L tranche 4: Green connection: (Euregionaal) netwerk groen / blauw en mobiliteit
- Regiodeal Parkstad tranche 6 (te prioriteren):
 - O.a. inzet op doorontwikkeling landelijk gebied, via pilots GGA PSL
- Regiodeal Z-L tranche 6 (te prioriteren):
 - Gemeenten stap naar voren, meer geënt op verdienmodel agrariër
 - Transformatie functies bebouwde elementen in landschap
 - Continuïteit en kwaliteitsborging in behoud en beheer landschap
 - Ontwikkeling circulaire biobased economie Zuid-Limburg

Elke regio telt

- **Sociaal – economisch – Elke regio telt**
- Inzetten op regionale welvaart in vitale gemeenschappen
 - Sociaal-economische impactanalyses en actieplannen
 - Behoud en ontwikkeling voorzieningen in kleine kernen
 - Herbestemming religieus erfgoed
 - Publieke, groene ontmoetingsplekken

Tussendoor ... stikstof weer zeer actueel geworden

Wat speelt bij stikstof?

Schematisch overzicht van emissie, verspreiding, chemie en depositie van reactief stikstof.

Bron: presentatie Antea Group, 20-11-2023

“In sommige gebieden komen we ook de komende 30 jaar niet onder de KDW, onder meer vanwege de depositie uit het buitenland. Zelfs als je half of heel Nederland zou ontvolken, zou dat niet overal lukken

Chris Backes - hoogleraar Omgevingsrecht Universiteit Utrecht

Specifiek voor Zuid-Limburg

- Grote buitenlandse invloed
- Veel Natura 2000-gebieden
- Nauwelijks intensieve veehouderij

Bron: [Limburg Stikstof Dashboard](#), 24-11-2022

Wat is er nu aan de hand?

- Raad van State 18-12-2024: regelgeving intern salderen wijzigt
- Rechtbank 22-01-2025: Greenpeace wint zaak tegen staat

<https://www.raadvanstate.nl/actueel/nieuws/december/rechtspraak-over-intern-salderen-wijzigt/>

Raad van State

hoog contrast lees voor ▶

Actueel Adviezen Uitspraken

U bent hier: Home > Actueel > Nieuws > Rechtspraak over intern salderen wijzigt

Rechtspraak over intern salderen wijzigt

Gepubliceerd op 18 december 2024

De rechtspraak over het intern salderen bij de beoordeling van de gevolgen van projecten voor de natuur wijzigt. In de kern komt het erop neer dat intern salderen niet meer mag worden betrokken in de zogenoemde voortoets, dus bij de vraag of een natuurvergunning voor een project *nodig is*. Intern salderen mag wel worden betrokken bij de vraag of een natuurvergunning voor een project *kan worden verleend*. De mogelijkheden voor het intern salderen worden hierdoor beperkt.

Nieuwe beoordelingskader direct van toepassing

<https://nos.nl/collectie/13901/artikel/2552791-greenpeace-wint-zaak-tegen-staat-rechter-dwingt-kabinet-meer-haast-te-maken-met-stikstofaanpak>

NOS Nieuws v Sport v Live 2 Programma's

Stikstofcrisis

NOS Nieuws • Vandaag, 10:35 • Aangepast vandaag, 11:18

Greenpeace wint zaak tegen Staat, rechter dwingt kabinet meer haast te maken met stikstofaanpak

De Staat moet meer maatregelen nemen om de neerslag van stikstof op de natuur te beperken. Dat heeft de rechtbank in Den Haag geoordeeld in de stikstofzaak die milieuorganisatie Greenpeace had aangespannen tegen de Staat.

De stikstofdeelen voor 2025 worden niet gehaald en ook voor 2030 staat dat

→ *Gevolgen worden onderzocht: invloed op voortgang projecten*